

การศึกษาด้านการเกษตรของประเทศญี่ปุ่น

สมชาย ชคตระการ*

อรรถกร พรหมวิ**

เพ็ญภา อริยเดช***

บทคัดย่อ

จากการศึกษาสถานการณ์ด้านการศึกษการเกษตรของประเทศญี่ปุ่นพบว่าการศึกษาในทุกะระดับมีจำนวนนักศึกษาชายและหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ระบบการศึกษการเกษตรมีลักษณะคล้ายกับประเทศไทยเช่นระยะเวลาในการศึกษาเป็นต้น อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าการศึกษด้านการเกษตรของญี่ปุ่นมีแนวโน้มของการศึกษาที่เป็นไปในทางลบมากกว่าในทางบวก เช่นจำนวนของสถาบันการศึกษด้านการเกษตรในระดับวิทยาลัยและจำนวนนักศึกษามีจำนวนลดลงอย่างรุนแรงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การศึกษในระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี โท และปริญญาเอกมีแนวโน้มจำนวนนักศึกษาคงที่มาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมาและมีแนวโน้มค่อยๆ ลดลงเรื่อยๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนเยาวชนในวัยเรียนของประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนน้อยลง อันเนื่องมาจากประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการเกิดของเด็กลดลง อีกทั้งปัญหาด้านค่านิยมในสังคมญี่ปุ่นที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การพัฒนาเทคโนโลยี และอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความเลื่อมล้ำในเรื่องรายได้ของภาคเกษตรกรรมต่อภาคอุตสาหกรรมและการค้าบริการมากขึ้นเรื่อยๆ ผนวกกับสถานการณ์การค้าโลกที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคาสินค้า ทำให้เกิดการทะลักเข้าของสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ อัตราต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นของญี่ปุ่นต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลทำให้อาชีพเกษตรกรรมของญี่ปุ่นเป็นอาชีพที่มีความน่าสนใจลดน้อยลงอย่างมาก แม้รัฐบาลญี่ปุ่นจะพยายามที่จะให้การช่วยเหลือและสนับสนุนเกษตรกรทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมากที่สุดตาม ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ส่งผลทำให้จำนวนของนักศึกษด้านการเกษตรของญี่ปุ่นลดลง

คำสำคัญ : การเกษตร, การศึกษด้านการเกษตร

* ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเกษตรยั่งยืน ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

*** วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี ต.นาจอมเทียน อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี

Agricultural Education in Japan

Somchai Chakhatrakan

Athakorn Promwee

Pennapa Ariyadech

Abstract

The study on the agricultural education in Japan showed the results that there were approximately same amounts between male and female students who took agricultural courses in every level of education. The agricultural education in Japan was found to be similar to that in Thailand such as in terms of educational duration. However, it was found that there were some negative points in Japan's agricultural education i.e. there was a decreasing number of students in the levels lower than the first degree in agriculture. In addition, the number of students who study for the first degree or higher seemed constant since 2000, and had the trend of decreasing continuously. The reasons for these may be due to the fact that there had been a decreasing rate of birth in Japan, a change in social value in Japan, some technology and industrial development, that resulted in more different incomes from agricultural, industrial and service sectors. In addition, there had been a serious competition in agricultural product prices that caused a lot of agricultural product import into Japan. From the above reasons, the interest of producing agricultural products seems to be decreased even if the Japanese government tries very much to assist the farmers directly or indirectly and as a result, this must lead to the decrease in member of agricultural students.

Key words : Agricultural, Agricultural education

1. บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีลักษณะทางภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการทำการเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรม รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นครัวโลก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจระบบการบริหาร จัดการ และปรับเปลี่ยนตนเอง และอาชีพเกษตรกรรมให้ตามความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลก และมาตรการ มาตรฐานสากลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรืออาหารที่ได้มาจากภาคเกษตรกรรมได้ ในปัจจุบันการศึกษาด้านเกษตรกรรมไปจนถึงเกษตรศาสตร์ไม่ได้รับความสนใจ ดูแล เอาใจใส่จากรัฐบาลเท่าที่ควร เยาวชนของชาติไม่สนใจที่จะศึกษาด้านการเกษตร อาชีพเกษตรกรรมซึ่งเคยเป็นอาชีพหลัก เป็นกระดูกสันหลังของชาติ กลับกลายเป็นอาชีพที่ถูกรังเกียจจากเยาวชนรุ่นใหม่ ปรากฏการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องมาจากกระแสของการพัฒนาประเทศ ที่มุ่งเน้นไปในเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมด้านต่างๆ โดยไม่ได้คำนึงถึงความเป็นจริงของประเทศว่า วิทยาการ เทคโนโลยี หรือองค์ความรู้ต่างๆ ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศนั้นไม่ใช่สิ่งที่ประเทศไทยโดยภูมิปัญญาของคนไทยที่คิดค้นขึ้นเอง การพัฒนาโดยการพึ่งพาอาศัยองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากต่างประเทศจึงเป็นการพัฒนาประเทศแบบ “ยืมจมูกคนอื่นหายใจ” ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ไม่

มั่นคงและไม่ยั่งยืน และสวนทางกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร เช่น ดิน น้ำ อากาศและอุณหภูมิที่ประเทศไทยมีอยู่ แม้ปัญหาการขาดแคลนผู้สืบทอดอาชีพเกษตรกรรมจะไม่ได้เป็นปัญหาเฉพาะประเทศไทย แต่ก็ เป็นปัญหาที่กำลังเข้าสู่ขั้นของความรุนแรงที่ภาครัฐควรจะหันมาให้ความสนใจและหาแนวทางการป้องกันแก้ไขอย่างจริงจัง

สำหรับประเทศไทยนั้น ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง แม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่พ่ายแพ้สงคราม มีภาระที่ต้องชดใช้ความเสียหายอันเนื่องมาจากสงคราม มีภาระที่ต้องฟื้นฟูประเทศทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจของประชาชน แต่ประเทศไทยก็สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วจนเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่มีอำนาจต่อรองทางการค้าในระดับเวทีการค้าโลก เป็นมหาอำนาจด้านเศรษฐกิจของโลก แม้ประเทศไทยจะมุ่งการพัฒนาประเทศจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมก็ตาม แต่ประเทศไทยก็ได้ปล่อยปะละเลยอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศเป็นเกาะ มีภูเขาสูงและป่าไม้มากมาย มีพื้นที่ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการผลิตได้น้อย อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมาก ประเทศไทยจึงถือว่าการเกษตรกรรมคือความมั่นคงที่สำคัญอย่างยิ่งของประเทศ จึงได้ให้ความสำคัญต่อการ

ส่งเสริมการศึกษา วิจัย และการเรียนรู้ด้านอาชีพ
เกษตรกรรมอย่างเต็มที่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ
ประเทศไทยแล้วจะเห็นถึงความแตกต่างได้อย่าง
ชัดเจนเช่น ในขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศ
เกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศยัง
ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ประเทศไทยมี
วิทยาลัยเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีทั่วประเทศเพียง 40กว่า
แห่ง ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศ
อุตสาหกรรมมีโรงเรียนมัธยมปลายสาย
เกษตรกรรมถึงประมาณ 390 แห่ง
มหาวิทยาลัยของไทยมีคณะเกษตรอยู่เพียงไม่กี่
แห่ง แต่ญี่ปุ่นมีคณะเกษตรอยู่ในมหาวิทยาลัย
ต่างๆ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนรวมกัน
แล้วมากกว่า 50 แห่งและมีมหาวิทยาลัยจำนวน
มากที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ต่างๆ เหล่านี้แสดง
ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษาของรัฐ
ที่มีต่อการศึกษาด้านการเกษตรได้อย่างชัดเจน

2. การจัดการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น

สังคมญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก เด็กๆ จะได้รับการศึกษา
ใน 3 ทาง ได้แก่ เรียนโรงเรียนรัฐบาลสำหรับการ
ศึกษาภาคบังคับ เรียนโรงเรียนเอกชน
สำหรับการศึกษาภาคบังคับ หรือ เรียนโรงเรียน
เอกชนที่ไม่ได้ยึดมาตรฐานของกระทรวง
การศึกษา วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี) MEXT)

แม้ว่าการเรียนในชั้นมัธยมปลายจะไม่
เป็นการศึกษาภาคบังคับ ประชาชนมากกว่า
%90 ก็เข้าเรียนในชั้นมัธยมปลาย นักเรียน
มากกว่า 2.5 ล้านคนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย
และวิทยาลัย ในอดีต กระบวนการคัดเลือกเพื่อ
เรียนในชั้นสูงขึ้น ถูกมองว่า "โหด "หรือ" รวากับ
สงคราม "แต่ด้วยจำนวนของเด็กญี่ปุ่นที่มีอัตรา
การเกิดน้อยลง กระแสนี้ก็เปลี่ยนไปในทางอื่น
ปัจจุบันโรงเรียนต่างแข่งขันกันเองเพื่อรับ
นักเรียน แต่อย่างไรก็ตามค่านิยมการเข้าเรียนใน
สถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศก็ยังคง
ส่งผลให้เด็ก ๆ จำนวนมากถูกส่งไปเรียนยังจุ
)โรงเรียนกวดวิชา(ที่มีชื่อเสียงต่างๆ เพื่อเสริม
ความรู้ นอกเหนือจากการเรียนในโรงเรียนปกติ

2.1 การศึกษาในสังคมญี่ปุ่น

วัฒนธรรมญี่ปุ่นสอนให้ประชากรของ
ประเทศเคารพต่อสังคมและกติกาสังคม มี
การสร้างแรงจูงใจให้อยู่รวมเป็นกลุ่ม โดยให้
รางวัลเป็นกลุ่มมากกว่าจะให้รางวัลเป็นบุคคล
การศึกษาของญี่ปุ่นเน้นหนักในเรื่องความขยัน
การตำหนิตนเอง และอุปนิสัยการเรียนรู้ที่ดี ชาว
ญี่ปุ่นถูกปลูกฝังว่าการทำงานหนักและความ
ขยันหมั่นเพียรจะทำให้ประสบความสำเร็จใน
ชีวิต โรงเรียนจึงอุทิศให้กับการสอนทัศนคติ
คุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนทั้งทางตรงและ
ทางอ้อม เพื่อที่จะพัฒนาอุปนิสัยและมีเป้าหมาย
ในการสร้างประชากรที่สามารถอ่านออกเขียนได้

และปรับตัวให้เข้ากับค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมได้เป็นสำคัญ

ความสำเร็จทางการศึกษาของญี่ปุ่น ถูกจัดอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล เช่นในการสอบวัดความรู้ด้านคณิตศาสตร์นานาชาติ เด็กญี่ปุ่นถูกจัดให้อยู่ในอันดับต้นๆ ของโลกมาโดยตลอด ระบบการศึกษานี้เป็นผลมาจากการแข่งขันสมัครเข้าเรียนสูง ตลอดจนอัตราการรับ ระบบการสอบเข้า) การสอบเอนทรานซ์ (โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการศึกษาทั้งระบบเป็นอย่างมาก รัฐบาลไม่ได้เป็นผู้สนับสนุนทางการศึกษาแต่เพียงผู้เดียว โรงเรียนเอกชนก็มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษา รวมถึงโรงเรียนที่อยู่นอกระบบ เช่น วิทยาลัยประเภทต่างๆ ของเอกชน ก็มีบทบาทสำคัญในการศึกษาของประเทศ

เด็กๆ ส่วนใหญ่จะเข้าโรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล แม้ว่าการศึกษาในขั้นนี้จะไม่ใช่ว่าส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาก็ตาม ซึ่งระบบการศึกษาของญี่ปุ่นเป็นการศึกษาภาคบังคับ ผู้ปกครองและเด็กๆ สามารถเลือกเข้าโรงเรียนได้อิสระ เป็นการให้การศึกษาที่พอเหมาะแก่เด็กๆ ทุกคน ตั้งแต่ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ไปจนถึงมัธยมศึกษาชั้นต้นปีที่ 3 ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายคือมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 6 นั้นไม่ใช่เป็นการศึกษาภาคบังคับ แต่จำนวน 94 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมต้นก็เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และประมาณ

1 ใน 3 ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก็จะเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย 4 ปี มหาวิทยาลัยระยะสั้น (Tanki Daigaku ; Junior Colleges) 2ปี หรือเรียนต่อในสถาบันอื่นๆ เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างๆ เป็นต้น

2.2 ระบบการศึกษา

การศึกษาของญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

การศึกษาระดับต้น ได้แก่ การศึกษาระดับอนุบาล เริ่มเข้าศึกษาตั้งแต่อายุ 3 ปีจนถึงอายุ 5 ปี และการศึกษาระดับประถมศึกษาหลักสูตร 6 ปี ตั้งแต่อายุ 6 ปีจนถึงอายุ 11 ปี

การศึกษาระดับกลาง ได้แก่ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา 6 ปี ซึ่งแบ่งออกเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี การศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 3) หรือตั้งแต่อายุ 6 ปี ถึงอายุประมาณ 14 ปี เป็นการศึกษภาคบังคับของญี่ปุ่น

การศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ การศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย และวิทยาลัยอาชีวศึกษา

มหาวิทยาลัย (Daigaku)

มหาวิทยาลัยของญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยของท้องถิ่น และมหาวิทยาลัยเอกชน เปิดสอน

ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

ระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาศึกษา 4 ปี ยกเว้นสาขาวิชาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ จะใช้ระยะเวลาศึกษานาน 6 ปี

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่

ปริญญาโท ใช้ระยะเวลาศึกษาประมาณ 2 ปี เปิดสอนในหลายสาขาวิชาเช่น เกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์การแพทย์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น

ปริญญาเอก ใช้ระยะเวลาศึกษาประมาณ 3 ปี ยกเว้นสาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ ใช้ระยะเวลาศึกษาประมาณ 4 ปี

วิทยาลัย (Tanki Daigaku)

การศึกษาในระดับนี้ใช้ระยะเวลาศึกษาประมาณ 2 ปี เช่นเดียวกับ Junior College หรือ Two-year College ของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่อาจมีบางสาขาวิชากำหนดหลักสูตรไว้ 3 ปี เช่น สาขาพยาบาล ประมาณร้อยละ 60 ของวิทยาลัยในญี่ปุ่นทั้งหมดเป็นวิทยาลัยเฉพาะสำหรับผู้หญิง ซึ่งประกอบด้วยสาขาทางด้าน คหกรรมศาสตร์ อักษรศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สุขศึกษา บริหารธุรกิจ และเลขานุการ เป็นต้น แต่ในปัจจุบันสาขาวิทยาศาสตร์ก็ได้รับความนิยม

เพิ่มขึ้น การรับนักศึกษาเข้าศึกษาจะกำหนดคุณสมบัติต่างๆ ไว้เช่นเดียวกับการสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร 2 หรือ 3 ปีของวิทยาลัยประเภทนี้ อาจสมัครเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 2 หรือ 3 ของมหาวิทยาลัยได้

วิทยาลัยเทคนิค (Koto Senmon Gakko)

เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรต่อเนื่อง 5 ปี จากมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อผลิตช่างเทคนิคระดับต้น นักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมระดับต้น ซึ่งสถาบันการศึกษาลักษณะนี้ส่วนใหญ่เป็นวิทยาลัยเทคนิคทางวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นอาจเป็นสาขาพิเศษต่างๆ เช่น การเดินเรือพาณิชย์ เป็นต้น

ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคนี้ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณารับเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 2 หรือ 3 ในหลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยได้เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับวิทยาลัย

สถาบันหรือโรงเรียนอาชีวศึกษา

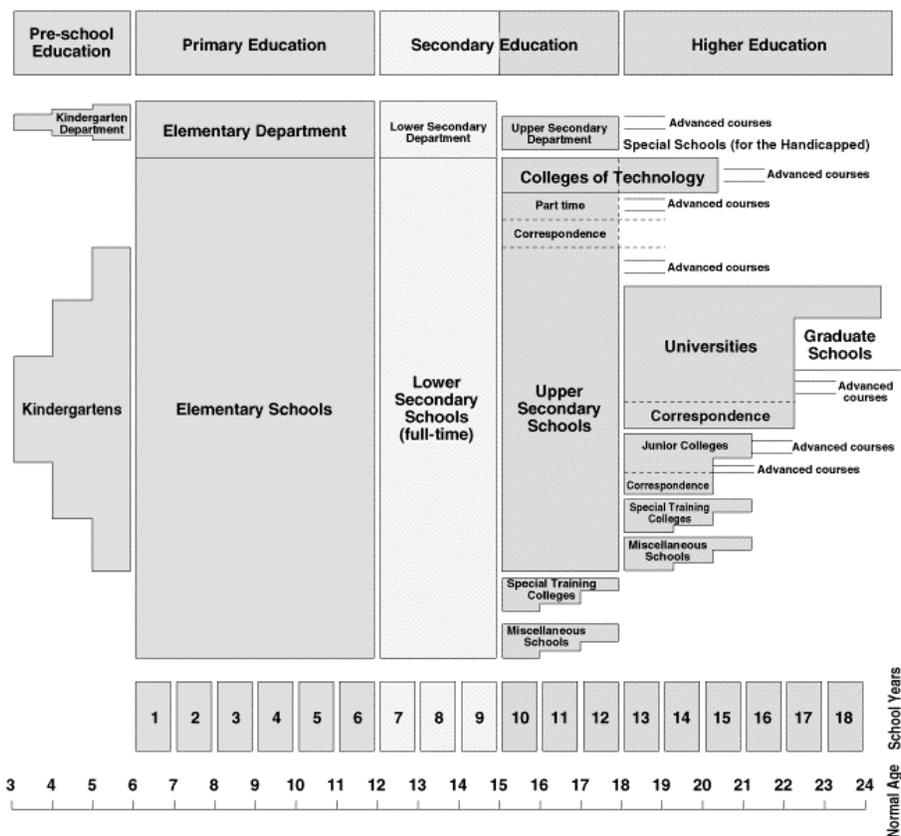
เป็นสถาบันการศึกษาวิชาชีพแขนงต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้านที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นประมาณ 1-3 ปี ซึ่งโดยปกติแล้วจะเป็นหลักสูตร 2 ปี สถาบันการศึกษาประเภทนี้มีชื่อเรียก

แตกต่างกันตามพื้นฐานความรู้ของผู้เข้าศึกษา คือ

1) สถาบันการศึกษาที่รับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3) เข้าศึกษามีชื่อเรียกว่า Senshu Gakko

2) สถาบันที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.6) เข้าศึกษามีชื่อเรียกว่า Senmon Gakko

3) สถาบันที่รับได้ทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และบุคคลทั่วไป มีชื่อเรียกเฉพาะว่า Kakushu Gakko (Miscellaneous School)

ภาพที่ 1 โครงสร้างระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น

ที่มา: <http://www.unesco.org/education/wef/countryreports/japan/Image1660.gif>

2.3 ปีการศึกษาของญี่ปุ่น

ปีการศึกษาของญี่ปุ่นเริ่มต้นจากเดือนเมษายน และสิ้นสุดในเดือนมีนาคมของปีถัดไป รวมทั้งสิ้น 210 วัน หรือ 35 สัปดาห์ แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาดังนี้

ภาคการศึกษาที่ 1 เริ่มเดือนเมษายน สิ้นสุดในเดือนกันยายน

ภาคการศึกษาที่ 2 เริ่มเดือนตุลาคม สิ้นสุดในเดือนมีนาคม

ลักษณะของหลักสูตรนั้น นอกจากเป็นหลักสูตรวิชาสำหรับหนึ่งภาคการศึกษาแล้ว ยังมีหลักสูตรวิชาต่อเนื่องตลอดปีด้วย

วันปิดภาคเรียน แตกต่างกันไปตามมหาวิทยาลัยหรือคณะ โดยทั่วไปแล้วช่วงปิดภาคมี 3 ครั้งใน 1 ปีดังนี้

1) ปิดภาคฤดูร้อน ตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคม ถึงปลายเดือนสิงหาคม แล้วแต่สถานศึกษา

2) ปิดภาคฤดูหนาว 2 สัปดาห์ ตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม ถึงต้นเดือนมกราคม

3) ปิดภาคฤดูใบไม้ผลิ ประมาณ 40 วัน ตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงต้นเดือนเมษายน

2.4 ภาพรวมการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น

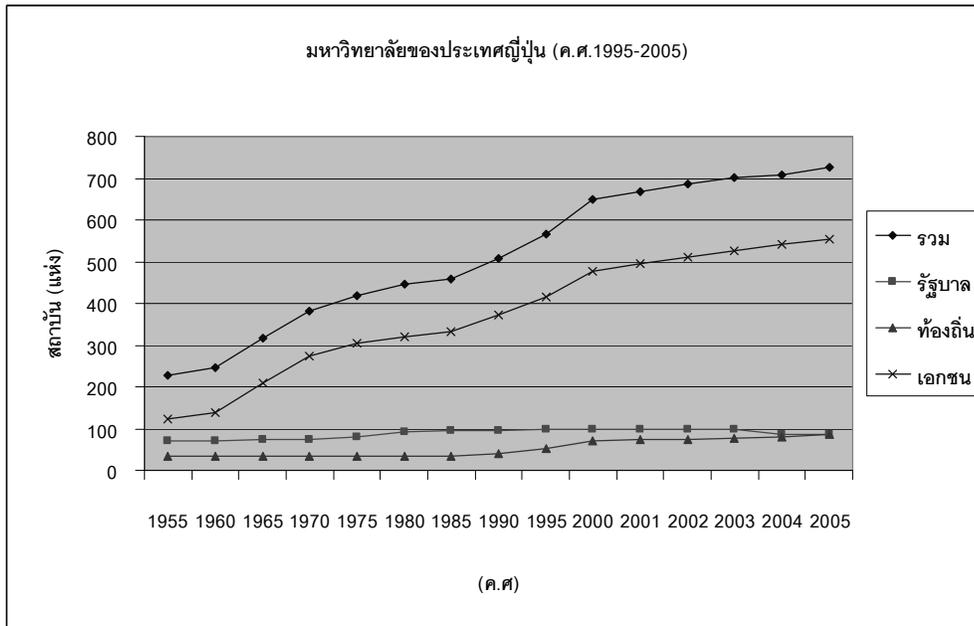
1) สถาบัน

จากการศึกษาจำนวนสถาบันการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น พบว่าจำนวนมหาวิทยาลัยมีอัตราที่เพิ่มขึ้นอย่าง

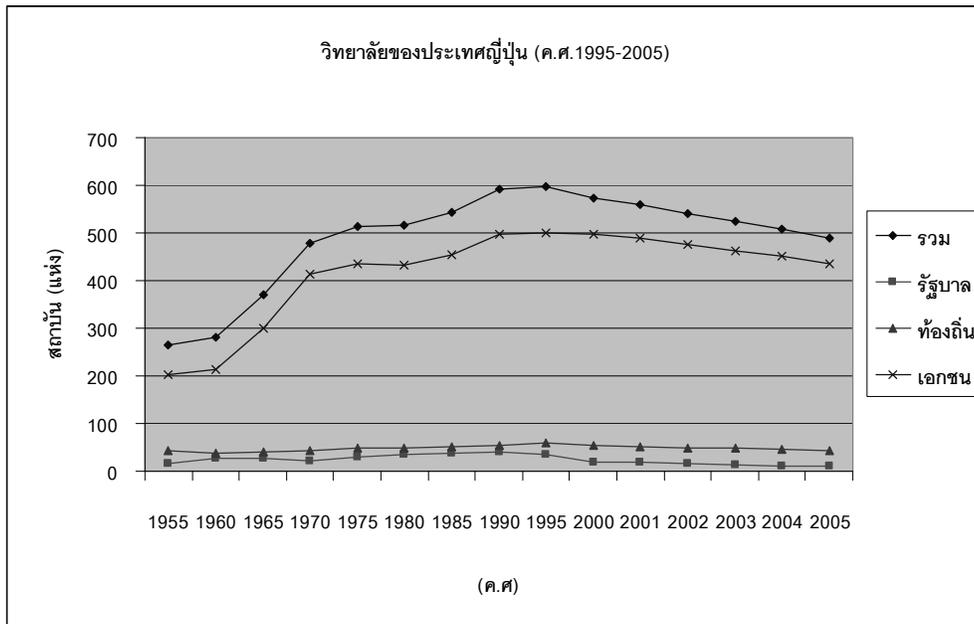
ต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา โดยที่มหาวิทยาลัยเอกชนจะมีจำนวนมากกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐและท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างคงที่มาตั้งแต่ปี ค.ศ.1955 ในขณะที่จำนวนวิทยาลัยของรัฐและท้องถิ่นมีจำนวนคงที่นั้น วิทยาลัยเอกชนซึ่งเคยมีอัตราการเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องตั้งแต่ ช่วงค.ศ.1960 ถึง ค.ศ.1990 นั้นกลับมีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ.1995 เป็นต้นมา และมีแนวโน้มว่าจะลดลงอย่างต่อเนื่องต่อไปอีก(ภาพที่ 2 และ 3)

2) นักศึกษา

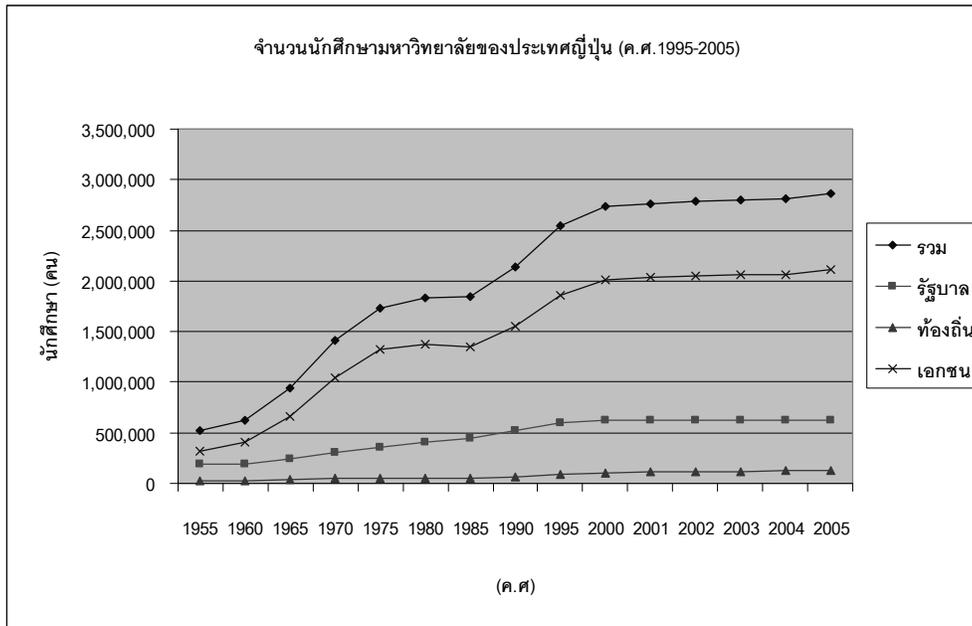
จากการศึกษาจำนวนนักศึกษาของประเทศญี่ปุ่น พบว่า จำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและท้องถิ่นมีอัตราการเพิ่มขึ้นไม่มากนัก แต่จำนวนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนนั้นี้อัตราที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ประมาณ ค.ศ.1955 อย่างไรก็ตามอัตราการเพิ่มขึ้นนี้นั้นมีลักษณะค่อนข้างคงที่มาตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ.2000 เป็นต้นมา โดยที่มหาวิทยาลัยเอกชนจะมีจำนวนนักศึกษามากกว่านักศึกษาของมหาวิทยาลัยของรัฐและท้องถิ่น ในขณะที่นักศึกษาของวิทยาลัยนั้นี้อัตราลดลงอย่างรุนแรงตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1995 เป็นต้นมา เช่นเดียวกับ การลดลงของสถานศึกษา อีกทั้งจำนวนนักศึกษาในวิทยาลัยนั้นยังมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องต่อไปอีกด้วย(ภาพที่ 4, 5, 6 และ 7)

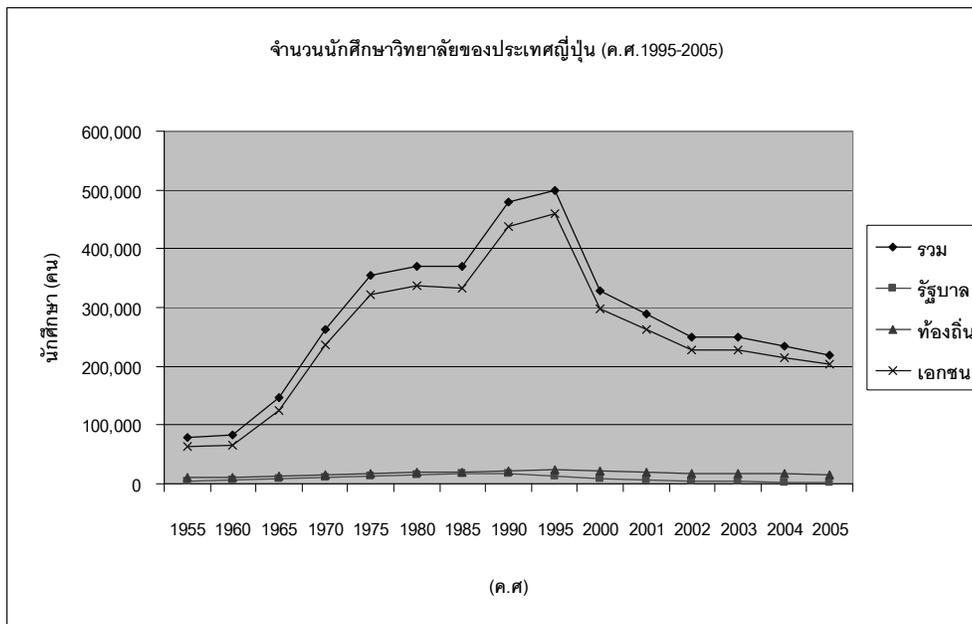
ภาพที่ 2 จำนวนมหาวิทยาลัยของประเทศไทย (ค.ศ.1995-2005)

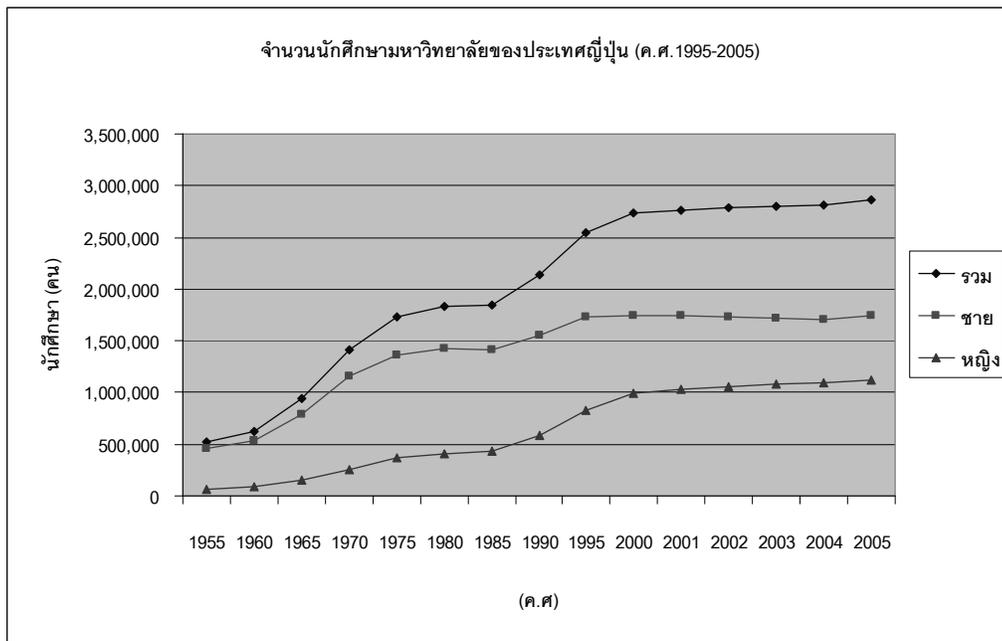
ภาพที่ 3 จำนวนวิทยาลัยของประเทศไทย (ค.ศ.1995-2005)

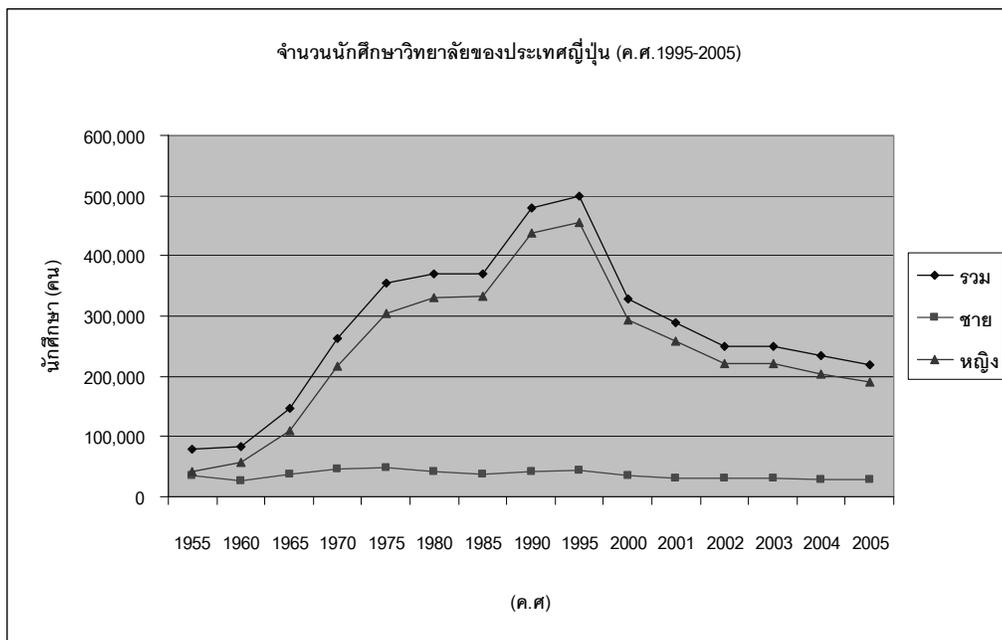
ภาพที่ 4 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1995-2005) จำแนกตามสถาบัน

ภาพที่ 5 จำนวนนักศึกษาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1995-2005) จำแนกตามสถาบัน

ภาพที่ 6 จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1995-2005)จำแนกตามเพศ

ภาพที่ 7 จำนวนนักศึกษาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1995-2005)จำแนกตามเพศ

3. การจัดการศึกษาด้านการเกษตรระดับ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น

1. วิทยาลัย

จากการศึกษาจำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรในระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี ค.ศ.1960 ถึง ค.ศ.2005 พบว่ามีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1995 เป็นต้นมา (ดูภาพที่ 8 และ 9) โดยในปี ค.ศ.2005 มีนักศึกษาด้านการเกษตรระดับวิทยาลัย ทั้งหมด 2,098 คน คิดเป็นเพียง 1.0 เปอร์เซนต์ของนักศึกษาระดับวิทยาลัยทั้งหมด

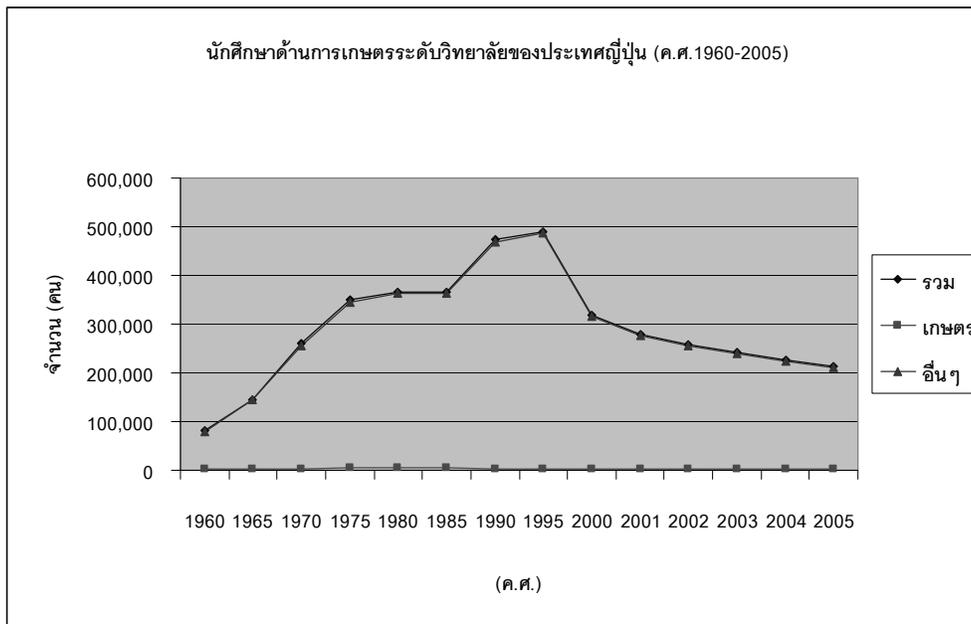
เมื่อจำแนกนักศึกษาด้านการเกษตรระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่นตามเพศ พบว่าเป็นนักศึกษาชาย 1,204 คน (57.4%) และหญิง 894 คน (42.6%) โดยจำนวนนักศึกษาชายมีจำนวนมากกว่านักศึกษาหญิงเล็กน้อย และพบว่าเป็นนักศึกษาด้านการเกษตรในสถาบันของท้องถิ่นจำนวน 572 คน (27.3%) และเอกชนจำนวน 1,526 คน (72.7%) ซึ่งมีทิศทางที่แตกต่างจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย (ตารางที่ 2, ภาพที่ 11-15)

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น ค.ศ. 2005

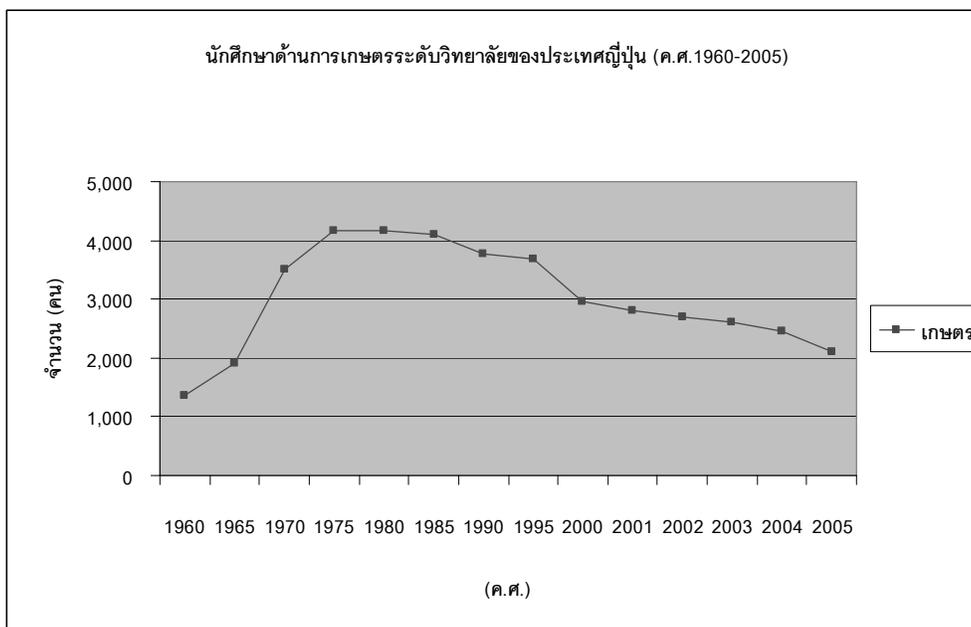
จำแนก	นักศึกษาทั้งหมด	นักศึกษาด้านการเกษตร	
		จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ชาย	27,055	1,204	4.5
หญิง	185,145	894	0.5
รวม	212,200	2,098	1.0
รัฐบาล	1,439	0	0.0
ท้องถิ่น	13,774	572	4.2
เอกชน	196,987	1,526	0.8
รวม	212,200	2,098	1.0

ที่มา: Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology

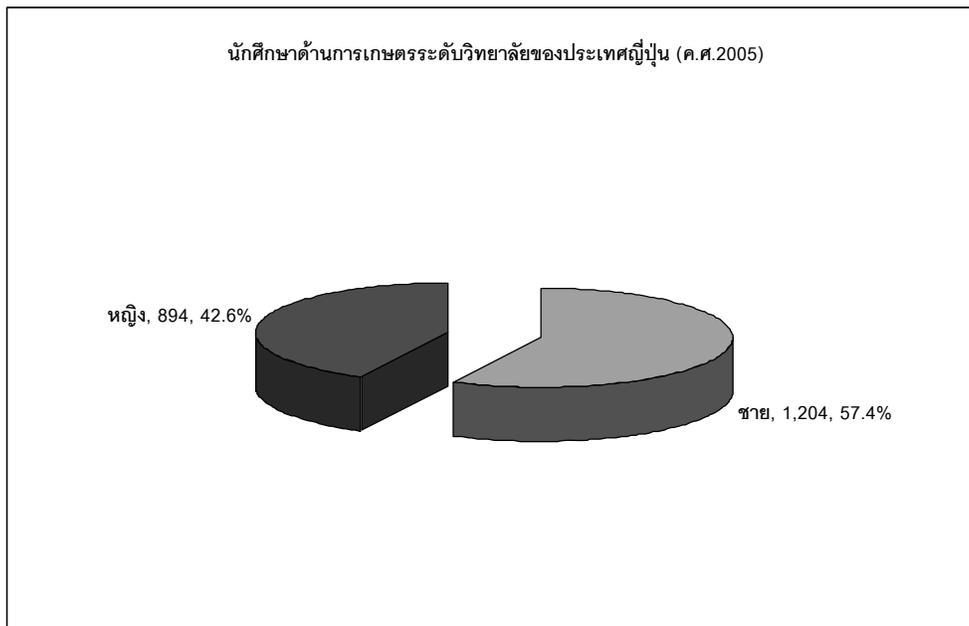
<http://www.mext.go.jp/english/statist/index.htm>

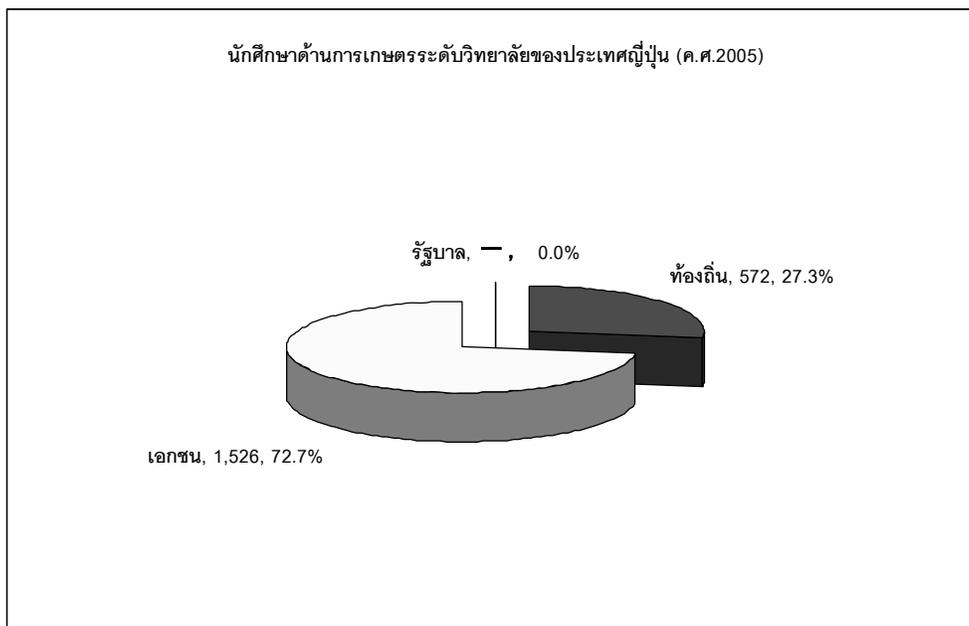
ภาพที่ 8 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรและสาขาอื่นระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (1)

ภาพที่ 9 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (2)

ภาพที่ 10 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005)
จำแนกตามเพศ

ภาพที่ 11 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005)
จำแนกตามสถาบัน

2. ปริญาตรี

จากการศึกษาจำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับมหาวิทยาลัย (ปริญญาตรี) ของประเทศไทย ค.ศ. 1960-2005 พบว่า มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ดูภาพที่ 12 และ 13) โดยในปี ค.ศ. 2005 มีนักศึกษาด้านการเกษตรระดับมหาวิทยาลัย (ปริญญาตรี)ทั้งสิ้น 70,328 คน คิดเป็น 2.8 เปอร์เซ็นต์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ในระดับเดียวกันทั้งหมด

เมื่อจำแนกนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาตรีของประเทศไทยตามเพศแล้วพบว่า เป็นนักศึกษาชาย 41,878 คน (59.5%)

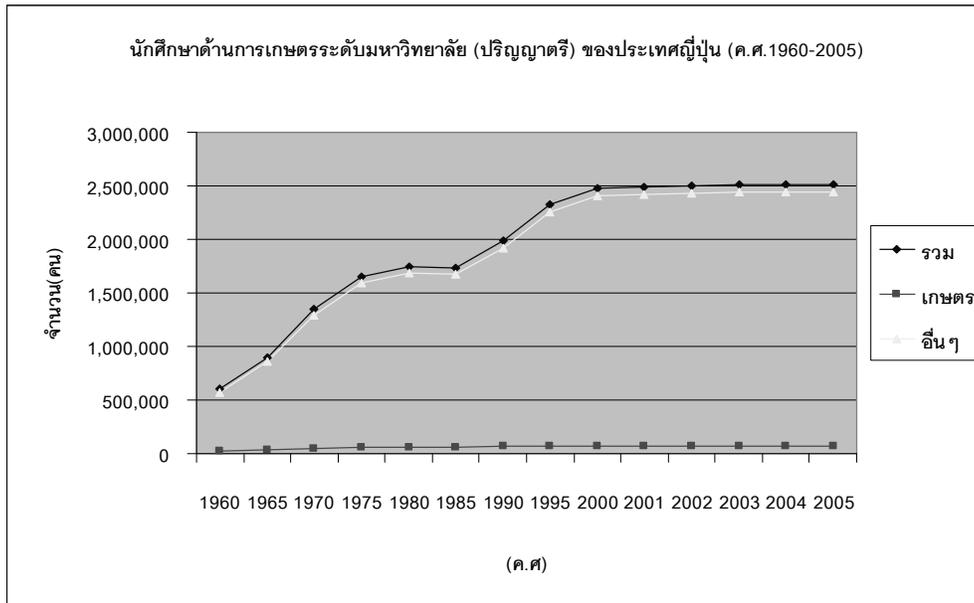
และหญิง 28,450 คน (40.5%) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสัดส่วนของนักศึกษาชายและหญิงที่ศึกษาด้านเกษตรกรรมแล้วพบว่ามีสัดส่วนใกล้เคียงกันมาก โดยแยกเป็นนักศึกษาด้านการเกษตรในสถาบันของรัฐบาล 30,766 คน (43.7%) ท้องถิ่น 3,238 คน (4.6%) และเอกชน 36,324 คน (51.6%) ซึ่งพบว่าจำนวนของนักศึกษาในสถาบันของรัฐและท้องถิ่นรวมกัน มีจำนวนมากกว่านักศึกษาในสถาบันการศึกษาของเอกชน (ตารางที่ 1, ภาพที่ 8-11)

ตารางที่ 2 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาตรีของประเทศไทย ค.ศ. 2005

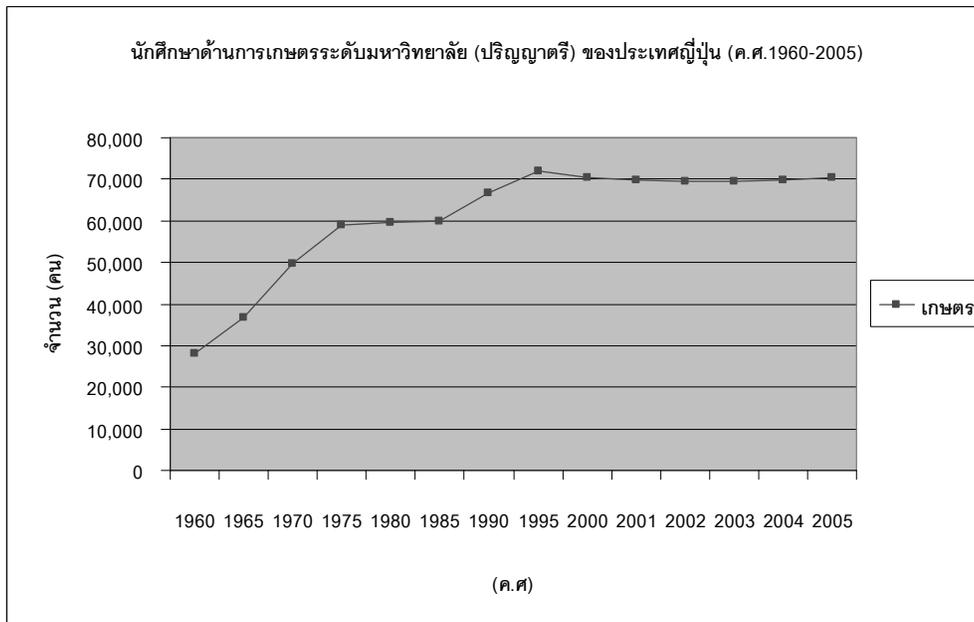
จำแนก	นักศึกษาทั้งหมด	นักศึกษาด้านการเกษตร	
		จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ชาย	1,498,871	41,878	2.8
หญิง	1,009,217	28,450	2.8
รวม	2,508,088	70,328	2.8
รัฐบาล	459,804	30,766	6.7
ท้องถิ่น	107,254	3,238	3.0
เอกชน	1,941,030	36,324	1.9
รวม	2,508,088	70,328	2.8

ที่มา: Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology

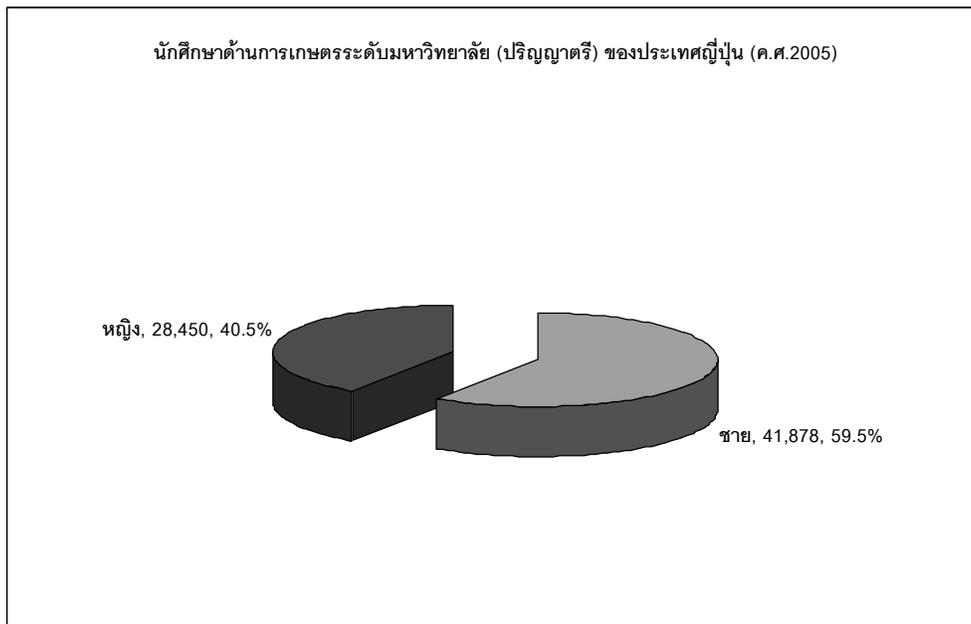
<http://www.mext.go.jp/english/statist/index.htm>

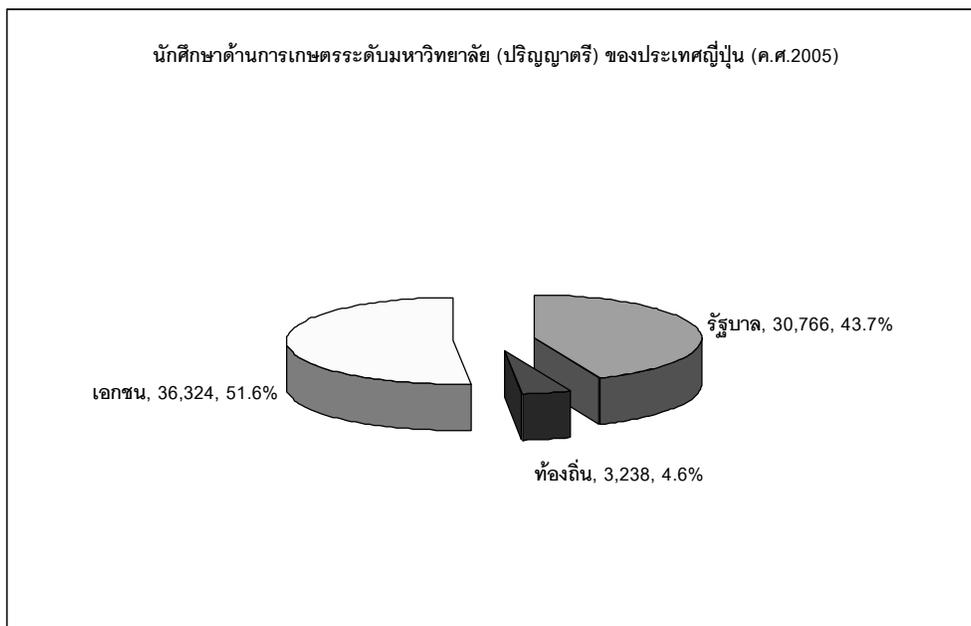
ภาพที่ 12 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรและสาขาอื่นระดับปริญญาตรี ของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (1)

ภาพที่ 13 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาตรีของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (2)

ภาพที่ 14 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาตรีของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005) จำแนกตามเพศ

ภาพที่ 15 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาตรี ของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005) จำแนกตามสถาบัน

3. ปริญญาโท

จากการศึกษาจำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโท ในมหาวิทยาลัยของประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1960 ถึง ปี ค.ศ.2005 พบว่า มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ.2005 มีนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโท ทั้งหมด 8,371 คน คิดเป็น 5.1 เปอร์เซ็นต์ของนักศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด เมื่อจำแนกนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโทของประเทศญี่ปุ่นตามเพศแล้ว พบว่า เป็นนักศึกษาชาย 5,400 คน (64.5%)

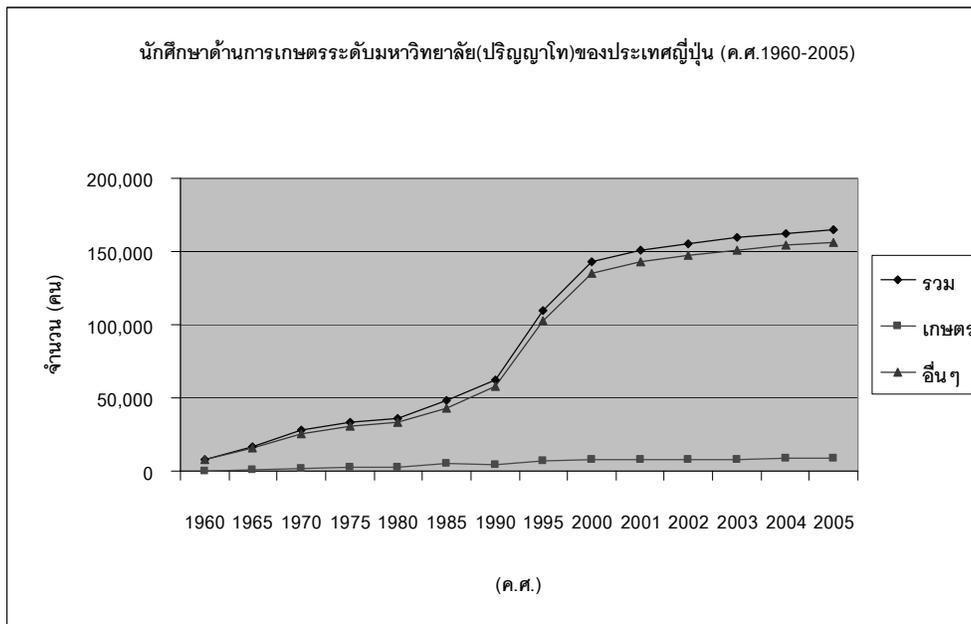
และหญิง 2,971 คน (35.5%) เป็นนักศึกษาด้านการเกษตรในสถาบันของรัฐ 6,955 คน (83.1%) ท้องถิ่น 381 คน (4.6%) และเอกชน 1,035 คน (12.4%) ซึ่งจะพบว่านักศึกษาเข้าศึกษาระดับปริญญาโทด้านการเกษตรในสถาบันการศึกษาของรัฐมากที่สุด อย่างไรก็ตามพบว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 เป็นต้นมามีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ต่ำมาก (ตารางที่ 3, ภาพที่ 16-19)

ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโทของประเทศญี่ปุ่น พ.ศ.2548

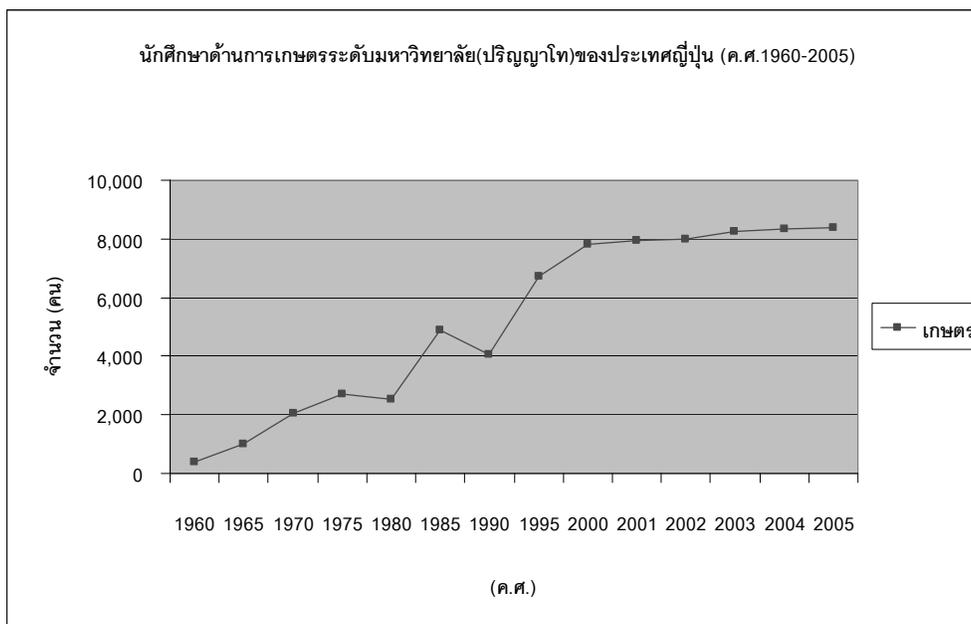
จำแนก	นักศึกษาทั้งหมด	นักศึกษาด้านการเกษตร	
		จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ชาย	115,254	5,400	4.7
หญิง	49,296	2,971	6.0
รวม	164,550	8,371	5.1
รัฐบาล	93,742	6,955	7.4
ท้องถิ่น	9,300	381	4.1
เอกชน	61,508	1,035	1.7
รวม	164,550	8,371	5.1

ที่มา: Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology

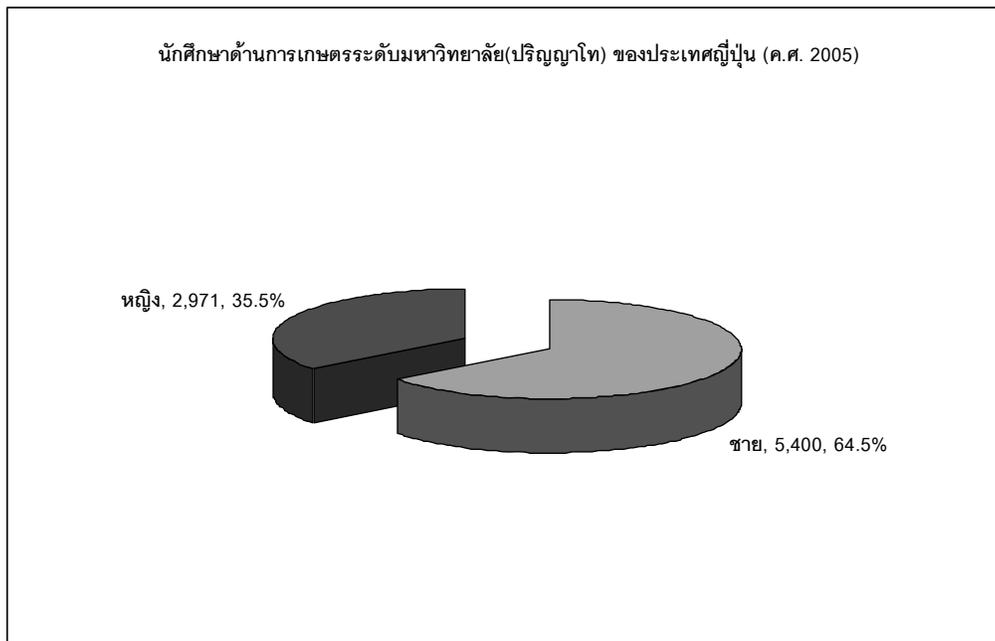
<http://www.mext.go.jp/english/statist/index.htm>

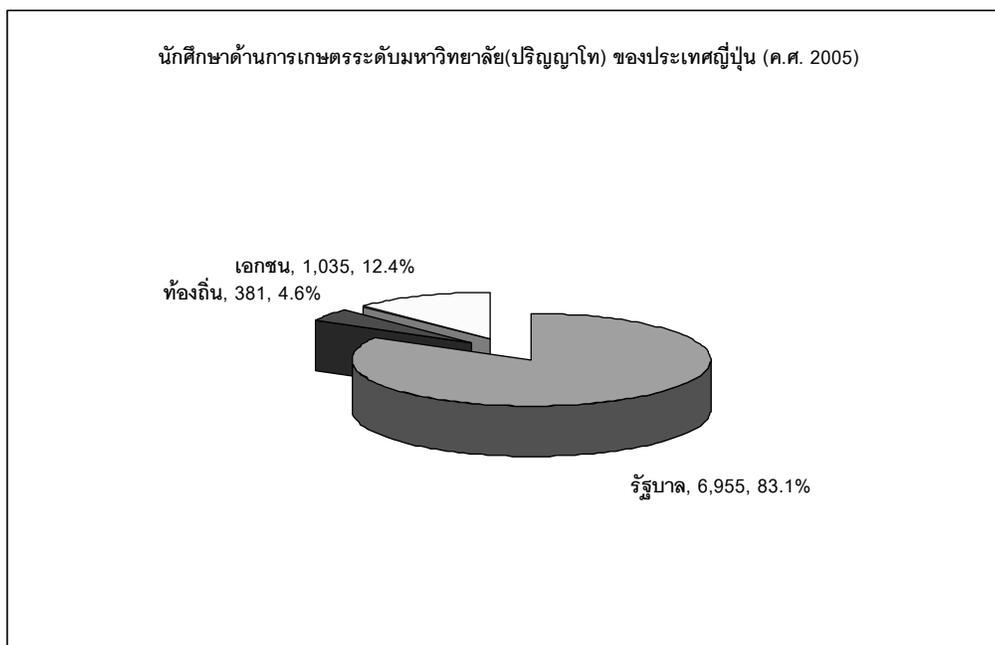
ภาพที่ 16 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรและสาขาอื่นระดับปริญญาโทของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (1)

ภาพที่ 17 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโทของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (2)

ภาพที่ 18 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโทของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005)
จำแนกตามเพศ

ภาพที่ 19 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาโทของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005)
จำแนกตามสถาบัน

4. ปริญญาเอก

จากการศึกษาจำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาเอกของประเทศไทยตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1960 ถึง ค.ศ.2005 พบว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ.2005 มีนักศึกษาด้านการเกษตรระดับ ปริญญาเอกทั้งสิ้น 4,318 คน คิดเป็น 5.8 เปอร์เซนต์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด

เมื่อจำแนกนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาเอกของประเทศไทยตามเพศ

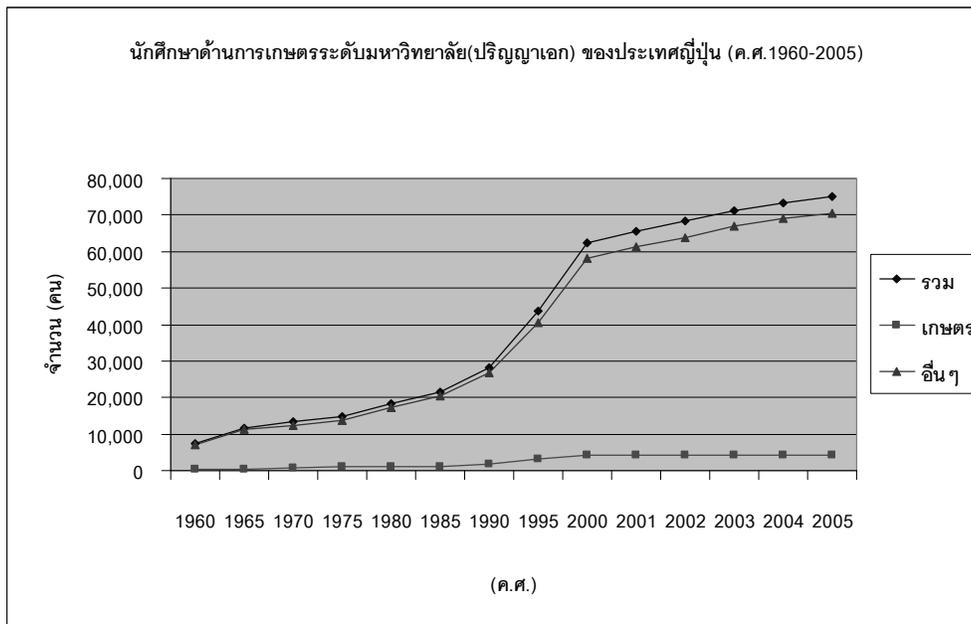
พบว่า เป็นนักศึกษาชายจำนวน 3,116 คน (72.2%) และหญิง 1,202 คน (27.8%) และพบว่าเป็นนักศึกษาด้านการเกษตรในสถาบันของรัฐบาลทั้งสิ้น 3,796 คน (87.9%) ท้องถิ่น 151 คน (3.8%) และเอกชน 371 คน (8.6%) ซึ่งพบว่ตั้งแต่ปี ค.ศ.2005 เป็นต้นมามีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่ลดลง(ตารางที่ 4, ภาพที่ 20-23)

ตารางที่ 4 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาเอกของประเทศไทย พ.ศ.2548

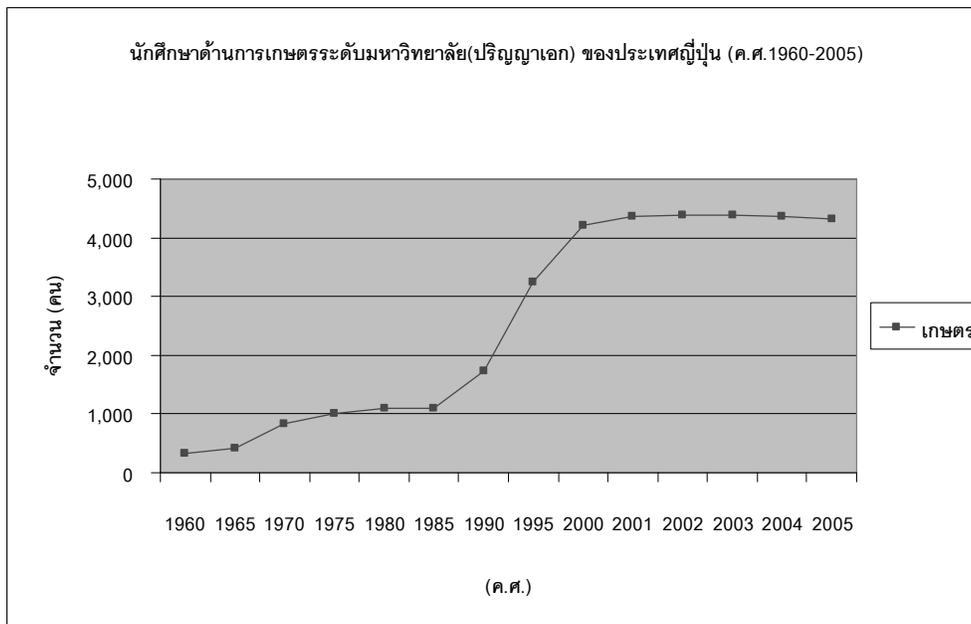
จำแนก	นักศึกษาทั้งหมด	นักศึกษาด้านการเกษตร	
		จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ชาย	52,670	3,116	5.9
หญิง	22,237	1,202	5.4
รวม	74,907	4,318	5.8
รัฐบาล	52,478	3,796	7.2
ท้องถิ่น	4,373	151	3.5
เอกชน	18,056	371	2.1
รวม	74,907	4,318	5.8

ที่มา: Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology

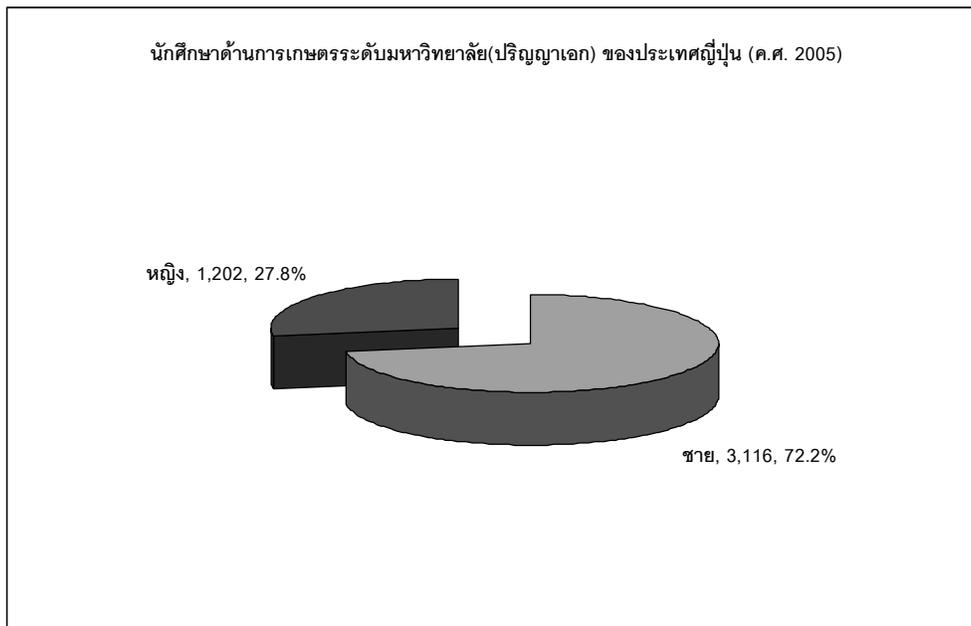
<http://www.mext.go.jp/english/statist/index.htm>

ภาพที่ 20 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรและสาขาอื่นระดับปริญญาเอกของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (1)

ภาพที่ 21 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาเอกของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.1960-2005) (2)

ภาพที่ 22 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาเอกของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005)
จำแนกตามเพศ

ภาพที่ 23 จำนวนนักศึกษาด้านการเกษตรระดับปริญญาเอกของประเทศญี่ปุ่น (ค.ศ.2005)
จำแนกตามสถาบัน

เอกสารอ้างอิง

- โครงสร้างระบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น.
(ระบบออนไลน์).(แหล่งข้อมูล:
<http://www.unesco.org/education/wef/countryreports/japan/Image1660.gif> (ตุลาคม2550)
- ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร.2550.จำนวน
นักศึกษา.คณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(ศูนย์รังสิต). ปทุมธานี
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.2547.
รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐบาลปี 2546. กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- Japanese national university. (Online).
Available: http://en.wikipedia.org/wiki/Japanese_national_university (October, 2007)
- Ministry of Education, Culture, Sports,
Science and Technology. 2007.
STATISTICAL ABSTRACT 2006
edition. (Online). Available:
<http://www.mext.go.jp/english/statist/index.htm> (October, 2007)
- Out Line of Mie University (English).
2006.Mie University. Tsu-city,
Japan
- Outline of National University Corporation
Shizuoka University. 2006.
Shizuoka-Ken, Japan